

rens Ord for, at han vil stille sig velvillig, hvis der viser sig at være Forhold, som nødvendigvis bør rettes inden anden Behandling. Under denne Forudsætning skal jeg anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling.

Marie Hjælmer: Spørgsmaalet om, hvorvidt Kvinderne skal have samme Løn som Mændene, naar de udfører samme Arbejde, har i mange Aar stærkt optaget Kvinderne. Det har været et Krav, der for alle kvindesagsinteresserede har været holdt frem som et af de vigtigste. Og lad mig sige det straks: Grunden til, at Kvinderne har set saaledes paa det, at det for dem er blevet af overordentlig stor Vigtighed, er ikke den, at Ligelønsprincippet vil betyde en stor Forbedring af deres økonomiske Stilling, men det er den, at Princippet Gennemførelse er en Æres-sag for dem. Den Maalestok, hvorefter man vurderer et Arbejde, er nu en Gang Betalingen, og i det Øjeblik man kan erhverve sig kvindelig Arbejdskraft billigere end mandlig Arbejdskraft, ligger det i, at man vurderer det kvindelige Arbejde lavere end det mandlige. Men vi kan ikke længere finde os i, at den dygtigste Kvinde Arbejde skal betales ringere end den udueligste Mands. Der er endnu ikke tilvejebragt noget Bevis for, at Kvindens Arbejde gennemgaaende er af ringere Værdi end Mandens, og det vilde derfor være i høj Grad saarende for os Kvinder, om man uden videre vilde klassificere os lavere end Mændene, om man vilde degradere os til at betragtes som anden Klasses Arbejdere. Det hidtil raadende Princip har været det, at der betales en Gennemsnitsløn for et Gennemsnitsarbejde. Hvis der nu skulde inføres en ny Ordning, den nemlig, at man vilde betale et Arbejde efter dets Kvalitet, maatte vi ogsaa forlange, at ringere kvalificerede Mænd fik en ringere Løn. I modsat Fald vilde der jo blive indført en Undtagelseslov for Kvinderne, og det vilde vi paa det bestemteste protestere imod. Kvinderne har en meget stærk Følelse af, hvor stor moralsk Betydning dette Spørgsmaal har for dem, de har derfor med den allerstørste Interesse imødeset det Lønningslovsforslag, som vi i Øjeblikket beskæftiger os med. Da Lønningskommissionens Forslag forelaa, vakte det stor og berettiget Glæde hos de arbejdende Kvinder, at alle, desværre med Undtagelse af Partiet Venstre og en enkelt anden, ydede Kvinderne Retfærdighed. Efter den Stilling, som den nuværende

Regering i alle Forhold har indtaget overfor Kvinderne, kunde der ikke et Øjeblik være Tvivl hos os om, hvordan Regeringens Forslag paa dette Punkt vilde komme til at se ud. Og vi blev heller ikke skuffet; Ligelønsprincippet blev ikke fraveget. I dette Øjeblik staaer vi da med saa godt som Vished for, at vi har naaet et Maal, der i mange Aar har staaet lysende for os; vi er paa et overordentlig vigtigt Punkt blevet ligeberettigede med Mændene, vi skal ikke længere regnes som en lavere Klasse Arbejdere alene paa Grund af vort Køn.

De Argumenter, der stadig er førte i Marken for at holde Kvinderne ude med Hensyn til Lønnen, er jo anførte saa ofte i Pressen, paa Møder, i Kommissionens Betænkning, under de allerede stedfundne Forhandlinger her i Rigsdagen, at jeg om dem skal fatte mig i den yderste Korthed. For det første har man sagt, at Kvinderne har flere Sygedage end Mændene. Ja, Statistikken viser det, men lad os vente lidt, lad os afvente den nye Ordning, Ligelønsprincippet Virkning, saa at vi kan bedømme de to Køn under lige Vilkaar. Hvis det da viser sig, at Kvindernes Helbred er mere vaklende end Mændenes, at de forsømmer mere, at de ikke kan udføre deres Arbejde saa godt som Mændene, vil jeg finde det ganske rimeligt, om man afkortede deres Arbejdstid og dermed ogsaa deres Løn. Dog skal jeg bemærke, at Administrationen bevisligt i adskillige Tilfælde har vist en altfor overdreven Humanitet, for Eksempel overfor Lærereinder, som bevisligt har været fraværende fra deres Skoler Maaneder igennem paa Grund af Sygdomme, der har antaget en ganske kronisk Karakter. Det kan være meget behageligt for den enkelte, at der bliver vist hende et saadant Hensyn, men det skader absolut Standen som Helhed.

Den anden store og vigtige Grund, som stadig er blevet anført til Fordel for højere Løn for Mænd, er den, at disse som Regel er Forsørgere, Kvinderne ikke. Ja, det er rigtigt nok, men man kan dog ikke se bort fra, at der er en Mængde Kvinder, Enker, for Eksempel, der har Børn, som de selv ved deres Arbejde skal forsørge, og at der ligeledes er en stor Mængde ugifte Kvinder, der har Forsørgelsespligt, moralsk, omend ikke juridisk Forsørgelsespligt. Hvis Forsørgelsespligten i Princippet skal raade, maa der selvfølgelig ogsaa gøres Forskel paa Mænd, efter som disse er Forsørgere eller ikke. Jeg tror, at Kvinderne som Helhed ikke vilde have noget